

Fastelavn er en fest med mange traditioner. I dag aldeles humanitær i forhold til eksempelvis den tidligere "rigtige" tøndeslagning med en levende kat indeni. Fastelavn er samtidigt knyttet til kristendommen, idet den markerer starten på fasten frem til påske. Fasten starter 3 dage efter fastelavnssøndag, såkaldte askeonsdag.

Der er imidlertid ikke meget faste i Danmark i dag. Udviklingen har "slettet sporene" - det kristne sindelag er tilstede, men den konsekvente efterlevning af Bibelens ord er afløst af et fordomsfrit og komfortabelt liv.

Blandt de fastende (i en vis udstrækning) er biskop Steen Skovsgaard, som i det følgende fortæller om sit syn på fasten, og sin adfærd herunder:

Faste - ikke en lov, men en leg

I kristendommen findes der ikke - som i Islam - et bud eller en "søjle", som påbyrder os at faste. Det betyder dog ikke, at faste ikke er en del af den kristne tradition. Tværtimod. Fasten er så uløseligt knyttet til den kristnes liv, at Jesus kan sige til disciplene: "Når I faster..." (Matt 6,16). For Jesus er det altså ikke et spørgsmål, om vi gør det, eller om vi skal faste; men han forudsætter ganske enkelt, at hans disciple faster. At faste er en helt naturlig og integreret del af det at være én af Jesu disciple. Sådan er det ikke længere. Det at faste er ikke særlig udbredt, eller rettere: Det er som om, at fasten alene er forbeholdt slankekur og muslimer. En faste, som er begrundet ud fra kristen tro og knyttet til den kristnes liv, er sjældnere.

Det kan der være mange grunde til. Allerede i Bibelen er der flere forbehold overfor fasten. Hos profeten Esajas (Es 58 vers 5-7) spørger Gud, om de virkelig tror, at det er en faste efter hans behag at spæge sit legeme og hænge med hovedet som et siv? Nej, den faste han ønsker er at løse ondskabens lænker, at vi deler vort brød med den sultne og giver klæder til den nøgne.

Også Jesus advarer imod den faste, hvor man faster blot for at vise sin tro og sin fromhed. Derfor skal man faste i det skjulte, siger han.

Når der med andre ord ikke findes klare regler eller krav om faste, og når fasten samtidig problematiseres, så er der i grunden ikke noget at sige til, at det er en tradition, som er vanskelig at opretholde. Dertil kommer den menneskelige magelighed og vores almindelige vellevned og velnærthed. Hvorfor skulle man gå glip af mad og drikke? Hvorfor overhovedet pålægge sig selv begrænsninger i sit forbrug? Det er da formålsløst og helt ude af trit med det moderne liv, vil mange mene. For gælder det ikke først og fremmest om at gøre, som man har lyst til?

Måske er det netop her, at fasten har en vigtig funktion. For ved at begrænse sig, ved at beslutte sig for i en periode at undgå f.eks. kød, alkohol, kaffe, cigaretter, TV, begrænse brugen af mail og computer o.s.v. - så vil man kunne opleve, at der sker noget. En sådan begrænsning giver nemlig helt ny kraft. Det kan sammenlignes med en vandslange, der løber en tyk stråle

Biskop Steen Skovsgaard faster, men uden at være fanatiker.

ud af. Hvis man klemmer på slangen og begrænser åbningen, så kommer der mere kraft på strålen. At begrænse sit forbrug er på samme måde med til at give en helt ny kraft og kaste et helt nyt lys ind over ens liv. Der er ting, man kommer til at påskønne mere, der bliver tid og mere ro i hverdagen, eller også opdager man pludselig sin indre uro. Derfor skal den kristne faste også altid knyttes sammen med bøn og bibellæsning. Selvom det er i det ydre, at man faster, så har fasten en dyb og åndelig betydning.

Personligt er jeg ikke nogen fastefreak. Alligevel har jeg fastet i mange år i fastetiden. Jeg undgår kød, alkohol, slik, kaffe og sommetider udvider jeg det med andre ting: brug af mail, computer og TV. En sådan periode på 40 dage, hvor man beslutter sig for at give afkald på forskellige ting, er med til at afsløre, hvad man er afhængig af. Jeg kan sagtens undvære kød og alkohol. Kaffe er lidt sværere; men allersværest er det at begrænse brugen af mails. Så fasten er også en afslørings tid.

Til gengæld forsøger jeg at overholde Jesu formaning om, at det ikke skal kunne ses, at jeg faster. Så hvis jeg i fastetiden bliver inviteret ud til middag, hvor der bliver serveret kød og vin, så tager jeg gerne for mig af retterne. Mere alvorligt tager jeg ikke fasten. Den er en leg, selvom det bestemt ikke altid er legende let at faste. Men det er sjovt og altså gavnligt både for kroppen og for ånden.

Og så glæder man sig dobbelt så meget til påskedag!

Fasten starter 3 dage efter fastelavnssøndag, der har tradition for at være en festlig dag, ikke mindst for børn.

